

נאום נשיא המדינה מר משה קצב
בחנוכת המוזיאון החדש של יד ושם
15 במרץ 2005 יום שלישי
15/03/05 ש.ה 10:41 מ"מ: 903

- לאורך 4000 שנות היסטוריה יהודית, השואה נמנית עם האירועים הבולטים והמעצבים בתני העם היהודי. השואה שינתה סדרי בראשית, מאז העולם אחר, העולם שונה.
- רוב ניצולי השואה הגיעו לארץ ישראל, הם הרימו על כתפיהם את משא הזיכרון. אל המשא הקשה מנשוא, תָּבְרוּ בני הארץ ובני העם היהודי וכן רבים מרחבי העולם. כולנו יחד נטלנו על עצמנו את המשימה להנציח את זכרם של הניספים, לזכור את הקהילות שחרבו, ולְהַנְחִיל את לקחי השואה לדורות הבאים.
- העם היהודי אסף לכאן בהר הזיכרון בירושלים, את הזיכרונות, את המכתבים, את היומנים, את התמונות שנשתמרו, את פיסות התיעוד ששרדו מן האש, את העדויות ואת השמות של הניספים, את גווילי ספר התורה, ואף הבאנו לכאן חופן מאָפֶר הניספים.
- התמונות של ילד מפּוּחַד שְׁנִקְרַע מאמו ומרים ידיים מול קלגס נאצי, טרקטור הקמפנה ערימות של גופות, מְשַׁרְפוֹת ותאי גזים בהם הומתו יהודים בגז ציקלון B, דְרָגְשֵׁי העץ שהיו למיטותיהם של אסירים בְּמַחֲנוֹת ההשמדה. אלה המראות הקלוּוֹים את עמינו.
- קהילות יהודיות יוצרות ותוססות נִמְחָקוּ מֵעַל פְּנֵי האדמה.
- המוזיאון ביד נשם מתאר את סיפורם של הנִסְפִים, את סיפור הגורל של העם היהודי.
- השפה האנושית דלח מכדי לתאר את זוועות הנאצים.
- מֵאִזְּ הַשּׁוֹאָה נִכְתְּבוּ רִבּוֹת ספרי זיכרון וספרי מחקר על השואה וְאִימוֹתֶיהָ, אֵךְ עדיין אין בתיאורים כדי לבטא את כל אשר התרחש באמת ועדיין מתגלים מעת לעת פרטים חדשים אודות השואה. ההיסטוריה מבקשת מניצולי השואה לעשות את הבלתי אפשרי לשקוע אל התהומות, ולְהַעֲלוֹת בְּקֵתֵב מְנַבְּכֵי נַפְשָׁם את אשר אֵיכֶּע, למען הדורות הבאים, למען המין האנושי.

- דור הניצולים מעביר באמצעות דורנו לדורות הבאים את האחריות להנחלת מורשת השואה. אנו מתחייבים לניצולי השואה להעביר לדור הבא את תולדות השואה ולקְהֵלָה, את ייחודיות השואה ואת סיפורו של העם היהודי בתקופת מלח"ע ה-2.
- ניצולי השואה עדיין נושאים את המספר שקועקע על ידיהם. הצבע לא דהה. הכאב לא נעלם. לא כולם הצליחו לבנות את חייהם מחדש לאחר השואה.
- היו מי שזכו לראות את השמש זורחת ב-9 במאי 1945 והגיעו פליטים חסרי-כל לחופי הארץ, אך גורשו ונאלצו לנדוד נאף נהרגו. היו שנחלצו מן השואה אך נפלו במלחמת השחרור לתקומת ישראל, ויש שזכו לראות את הקְהֵלָה העצמאות ואת מדינת ישראל קמה ופותחת את שְׁעָרֶיהָ לְעַם הַיְהוּדִי, בתור מדינה יהודית, ריבונית ודמוקרטית.
- כאן על קהר יש שביל המַתְבָּר בין יד ושם לבין אתר ההנצחה של תְּלֵי צה"ל בו מונָּחַץ זְכָרֵם של הלוחמים, שְׁהַקְרִיבו את חייהם בְּמִלְחָמוֹת שְׁנִכְפוּ עֲלֵינוּ בְּמַאֲבָק לְקִיּוּמָנוּ בְּמִדְיַנַּת יִשְׂרָאֵל.
- אִילוּ מִדְיַנַּת יִשְׂרָאֵל קָמָה שְׁנַיִם אַחְדוֹת קוֹדֵם לְכֵן, בְּוֹדָאֵי הַיִּינוּ מוֹנְעִים אֶת הַטֶּבֶחַ שֶׁל הַשּׁוֹאָה.

*****

- הַאֲנוּשׁוֹת מְקִירָה תוֹדָה לְחִסְדֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם שֶׁשָּׁמְשׁוּ נִצְנוּצֵי הָאוֹר בְּעֵת שְׁחֹחוּשׁ הַשְּׂתֵלֵט עַל הָעוֹלָם.
- הַהִיסְטוֹרִיָה חִבָּה תוֹדָה וְהַעֲרָכָה לְצִבְאוֹת בְּעֵלֵי הַבְּרִית שֶׁהַקְרִיבוּ תְּלָלִים רַבִּים בְּמִלְחָמָתָם נֶגַד הַגֵּרְמָנִים, אֲדָךְ לְצַעֲרֵינוּ לֹא עָשׂוּ דֵי כַּדֵי לְצַצוֹר אֶת הַשּׁוֹאָה וְלִמְנוֹעַ אֶת הַשְּׂמֵדָה הָעַם הַיְהוּדִי.
- שְׁעָרֵיהֶן שֶׁל מִדְיַנוֹת רַבּוֹת וְשְׁעָרֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָיוּ חֲסוּמִים בְּפָנֵי הַיְהוּדִים שֶׁבִיקְשׁוּ לְהִימְלֹט.
- הַשּׁוֹאָה – עוֹמְדָה לְהִיּוֹת בְּעֵתִיד הַלֹּא רַחוּס נַחֲלַת הַהִיסְטוֹרִיָה.
- אֲנוּ חוֹשְׁשִׁים כִּי הַאֲנוּשׁוֹת לֹא תִנְחַל לְדוֹרוֹת הַבָּאִים אֶת תוֹנְעַת הַשּׁוֹאָה וְלִקְהֵלָה וְעֲלֵינוּ בְּנֵי הָעַם הַיְהוּדִי – אִיתְכֶם יַחַד מְנַהֲיֵי הָעוֹלָם, מוֹטֵלֵת הַמְשִׁימָה לְחַנְחִילָן לְדוֹרוֹת הַבָּאִים מְדוֹר לְדוֹר.

- אולי כך נמנע מן הדורות הבאים את מה שאינך נִכְךְ נבטיח כי גם עתיד טוב יכול לצמוח מן העבר. עלינו לעמוד על המשמר בכל דור ודור.
  - אני מברך את מי שבאו היום, להתְּכַנְסוֹת בירושלים. אני משבח את ההתְּכַנְסוֹת הבינ"ל שהתקיימה בפולין לציון 60 שנה לשחרור מתנה אושוויץ ובירקנאו. הכינוס היום, הוא ביטוי של התייחדות עם זכר הנְּסִפִים, הוא גם משמש מחויבות של מנהיגי העולם לשמור את עֶרְכֵי המוסר, את עֶרְכֵי המין האנושי, מחויבות להנחיל את לקחי השואה.
  - אני משבח את מנהיגי העולם החופשי, ואת בני העם היהודי אשר הביאו לידי כך שהשואה תופסת מקום מרכזי בתודעה העולמית, זהו ציון דרך בעיצוב דמותו של המין האנושי.
  - עלינו להבטיח כי הרשע והדמגוגיה, העריצות והיצרים השְּפָלִים לא יהיו חזקים יותר מן העֶרְכִים האנושיים, מן ערכי המוסר, מהערכים הדמוקרטיים.
  - אני מאמין בְּמִנְהִיגֵי העולם החופשי, יש לנו מטרות נְּאִידִיאִלִים משותפים, יש לנו אמונות וערכים משותפים. עלינו לעמוד מלוכדים ונְּחוּשִים וְלִמְנוֹעַ מְגִנֵי המין האנושי אסונות כמו השואה.
- דור המְּנַחִיגוֹת של העולם בימינו הוא הדור האחרון המחבר בין דור השואה לדורות הבאים ועל-כן מוטלת על המְּנַחִיגוֹת בעולם אחריות היסטורית בהנחלת ערכי השואה, לקחי השואה, תודעת השואה, ייחודיות השואה.
- היבשת שהשכילה להשלים בין אויבים היסטוריים, להשכין שלום ולהקים גג מדיני וכלכלי משותף לעשרים וחמש מדינות - חייבת ליטול עמה את זיכרון השואה ואת לקחיה אל העתיד שאותו היא בונה.
  - את זאת חייבת אירופה לְמָלִיוֹנֵי היהודים באירופה, נְּהִיא חייבת זאת לעצמה, היא חייבת זאת לְאִידִיאִלִים שלה, לערכים על-פיהם הם מעצבים ומחנכים את הדור הצעיר.

- אנו קוראים לאיחוד האירופי. אל תתנו לנאציזם לשכון בדמיונם של בני הדור הצעיר כמופע אימים משעשע!
- אנו חוששים מהקִּהְשֵׁת השואה ומאנטישמיות, אנו חוששים מיחס מעוות שצעירי אירופה עלולים לפתח כלפי עברם.
- אש התמיד ביד ושם היא הלהבה הדולקת ומאירה לתמיד לעולט כולו ומזהיכה מִפְּנֵי הסכנות. ומתוך האש יוצאת בת הקול של האנושיות, של השפיות והצדק. בת קול שהופכת לקול זְעָקָה שתפקידה להדהד בְּרִבְבֵי העולם.
- המוזיאון החדש, של "יד ושם", הוא תמרור חשוב לאנושות כולה. תמרור המזהיר כמה קטן המרחק בין שנאה לבין רצח, בין גְּזֵעוֹת לבין השמדת-עם. איך חברה שִׁנְחֶשֶׁבֶה לְנְאוֹרָה ומתקדמת יכולה להפוך לְפְרִימִיטִיבִית לְמְכוֹנָה אכזרית, וכמה קִצְרָה הדרך בין שְׁרִיפֵת בתי כנסת ובתיהם של יהודים לבין חרס הדמוקרטיה.
- התמרור שהצבנו בירושלים, המרכז הרוחני של העם היהודי, יְהֵא בְּבַחֲיִנַת פעמון אזעקה לאנושות וְזֶרְקוֹר הַמְאִיר על עֲרָכֵי אנוש, עֲרָכֵי מוסר, על ערכי הדמוקרטיה לְעֲרָבוֹת הַדְּדִית בְּשִׁמִּירָה על חיי אָנוּשׁ, לחרות האדם.